

Streszczenie opisu pracy doktorskiej

Migracje

Monika Duliasz

„Migracje” to opowieść o polskim folklorze widzianym moimi oczami. Wskazuję w niej na intrygujące mnie zjawiska, emocjonalne i estetyczne sprzeczności oraz fakt bycia wciąż interesującym punktem odniesienia dla współczesnych działań graficznych. Regionalne ornamenty, które poddaję interpretacji, modyfikując kształt, rytmy czy kolory, czasami przeplatam ze sobą tak, by migrując w obrębie moich prac spotkały się te, które w rzeczywistości wiejskiej są zbyt odległe geograficznie, by mogły razem egzystować, a czasem pozwalam im wybrzmieć w izolacji. Buduję nimi instalację, w której motywy zdobnicze „przemieszczają się” na różne materiały, obiekty i z wykorzystaniem różnych technik.

Czym dla mnie jest sztuka ludowa? Jak zapamiętałam ją jako dziecko i jak widzę ją jako dojrzały artysta. Czy wciąż można w niej znaleźć źródło inspiracji dla współczesnego twórcy? Czy ten bogaty zbiór form i żywiołowych kompozycji, tak szczególnie eksplorowany w polskiej kulturze w ciągu ostatnich dwóch wieków, nadal może być podłożem dla budowy działań artystycznych?

Na te i inne pytania staram się odpowiedzieć w niniejszej pracy, przyglądając się polskiemu dziedzictwu kulturowemu w kontekście relacji pomiędzy sztuką ludową i sztuką profesjonalną. Dotykam zjawiska przepływu form i motywów pomiędzy tymi dwoma obszarami kultury wizualnej i zmierzam się z nim we własnej próbie dialogu z polskim folklorem.

Instalację stanowi zbiór ponad 30 obiektów, nawiązujących do dziecięcej zabawy w tworzenie małych obiektów rzeźbiarskich z zapalek, kasztanów i żołądzi. Powielając powiększony i uproszczony kształt żołądzia z użyciem porcelany i łącząc tak uzyskane moduły metalowymi elementami stworzyłam serię zoomorficznych rzeźb. Każdy z modułów został pokryty autorskimi ornamentami inspirowanymi motywami zdobniczymi z różnych regionów Polski. W trzech obiektach zdecydowałam się na eksperymentalne połączenie polskiego folkloru z akcentami odległymi geograficznie. Nawiązanie do tradycji azjatyckiej ceramiki seladonowej i charakterystycznej dla hiszpańskiego ośrodka ceramicznego w Manises – zdobienia o bogatej i gęstej strukturze z wykorzystaniem miedziano-złotych lustrów i kobaltu.

Dopełnieniem instalacji są serigrafie i grafiki cyfrowe na papierze, oraz grafiki cyfrowe na jedwabiu i rysunki. Podobnie, jak w obiektach porcelanowych, również w grafikach i rysunkach dominującą składową są motywy ornamentalne stworzone przeze mnie w oparciu o inspiracje polską sztuką ludową, ze szczególnym naciskiem na ludowy strój i jego zdobienia. Grafiki wykonane na papierze nawiązują do kształtu żołędzia – analizują jego formę w postaci płaskiego obiektu, bliskiego krawieckiej formie, „rozcinanego” w różny sposób i pokrytego zróżnicowanymi ornamentami.

Z kolei jedwabie, na których zakomponowałam grafikę wydrukowaną metodą cyfrową stanowią wyjście w stronę sztuki użytkowej i próbę zmierzenia się także z tym obszarem poprzez zaproponowanie własnej estetyki „nowofolkowej”.

Serie rysunków natomiast prezentują najbardziej spontanicznie tworzony fragment „Migracji”. To część zbioru swoistych notatek, wykonywanych podczas muzealnych kwerend, lektury źródeł książkowych, ale i tworzonych w chwilach swobodnego analizowania zgromadzonych inspiracji. To tworzone bez skrępowania szkice, małe studia kompozycji, zestawień barwnych i rytmów, ale także budowany systematycznie słownik pojęć dla tworzonych w kolejnych etapach pozostałych części ekspozycji.

Doctoral dissertation abstract

Migrations

Monika Duliasz

“Migrations” is a story about Polish folklore as seen from my perspective. Issues it addresses include phenomena I find intriguing, emotional and aesthetic contradictions and the fact that folklore still remains an interesting point of reference for contemporary graphic work. I combine regional ornaments, which I interpret by modifying their shapes, rhythms or colours, to make it possible for them to meet as a result of their migration throughout my works, despite them being too geographically distant to co-exist in rural reality, or I allow them to be fully autonomous, by presenting them in isolation. They become elements of my installation, in which decorative themes “are transferred” to various materials and objects with the use of different techniques.

What is folk art to me? It is the way I remembered it as a child and the way I see it as a mature artist. Is it still possible for a contemporary creator to see it as a source of inspiration? Can this opulent set of forms and vigorous compositions, so extensively exploited in Polish culture throughout the last two centuries, still be a basis for artistic activity?

In this dissertation, I attempt to answer these questions by taking a close look at Polish cultural heritage in the context of the relations between folk and professional art. I analyse the flow of forms and themes between these two areas of visual culture and I explore the subject, setting up a dialogue with Polish folklore.

The installation is composed of over 30 objects referring to how children play by creating small sculptures with the use of matches, chestnuts and acorns. By multiplying an augmented and simplified shape of an acorn made of porcelain and connecting the modules with metal elements, I have created a set of zoomorphic sculptures. Each module has been covered with ornaments I designed, inspired by decorative themes from different regions of Poland. In the case of three objects, I decided to experiment and combine Polish folklore with geographically distant elements. This is a reference to the Asian tradition of celadon pottery and to ceramic goods manufactured in the Spanish ceramic centre in Manises – the ornaments are characterised by their rich and dense structure with the use of copper and golden lustres and cobalt.

The installation is complemented by serigraphs, digital graphics on paper and silk and drawings. Similar to porcelain objects, the prevailing element of graphics and drawings are the ornamental themes I have created on the basis of my inspirations by Polish folk art, with a particular emphasis on folk costume and its decorations. The graphics made on paper refer to the shape of an acorn – they analyse its form as a flat object, similar to a dressmaker’s pattern, “cut out” in various ways and covered with different ornaments.

The silk materials on which I have composed digitally printed graphics are a reference to applied arts and an attempt at approaching this domain by offering my own “folk-nouveau” aesthetics.

The series of drawings, on the other hand, is the part of “Migrations” that results from the most spontaneous work. It is a fragment of notes I took when I visited museums, read source materials and created during a free analysis of collected inspirations. They are free sketches, small studies of compositions presenting colours and rhythms, and a consistently developed dictionary of terms for the remaining parts of the exhibition created during subsequent stages.